

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-287/04
Бања Лука, 4.4.2006. године**

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија, Стаке Гојковић, као предсједника вијећа, Петра Бајића, Биљане Томић, Драгослава Лукића и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужилаца К. М. из Ч., К. С. из Ч., Г. В., Г. Д. и Х. рођ. Г. А., сви из Ч., Т. М. из Ч., Ћ. Н. из Ч., млдб. Ч. С. и млдб. Ч. Б., такође из Ч., заступани по законској заступници мајци Ч. Н., а сви заступани по М. Ч., адвокату из С., против туженог ЗДП Е. Б. Л., заступан по пуномоћнику Д. М., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца против пресуде Окружног суда у Т., Гж-248/04 од 7.6.2004. године, на сједници одражној 4.4.2006. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се уважава, пресуда Окружног суда у Т. Гж-248/04 од 7.6.2004. године се преиначава и суди:

Жалба туженог се одбија и пресуда Основног суда у С. П-27/02 од 9.4.2003. године потврђује.

Тужени је дужан тужиоцима накнадити трошкове ревизијског поступка у износу од 412,50 КМ.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у С. П-27/02 од 9.4.2003. године обавезанн је тужени да тужиоцима К. М., К. С., . В., Г. М., Х. рођ. Г. А., Т. М., Ћ. Н., млдб. Ћ. С. и млдб. Ћ. Б., накнади штету у износима ближе наведеним у изреци првостепене пресуде.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Т. Гж-248/04 од 7.6.2004. године жалба туженог је уважена, првостепена пресуда преиначена тако што је тужбени захтјев тужилаца одбијен, и одлучено да свака странка сноси своје трошкове спора.

Тужиоци ревизијом побијају другостепену пресуду због погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се жалба туженог одбити и првостепена пресуда потврдити или побијана пресуда укинута и предмет вратити другостепеном суду на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен, нити се Републички јавни тужилац изјаснио о поднесеној ревизији (чл. 390. ст. 3. Закона о парничном поступку – «Службени лист СФРЈ», бр. 4/77 до 35/91, и «Сл. гласник РС» бр. 17/93 до 32/94, у даљем тексту: ЗПП).

Ревизија је основана.

У тужби тужиоци траже да им тужена сваком накнади штету у износима наведеним у изреци првостепене пресуде.

Након проведеног поступка првостепени суд је утврдио, што међу странкама није ни спорно: да су тужиоци власници некретнина шумског земљишта преко којих је током 1951. и 1952. године изграђен далековод 110 KW П.-Ч.-Г.; да је током јула 2000. године извршено «чишћење» трасе куда иде наведени далековод у циљу његовог функционалног одржавања, тј. извршена је сјеча стабала јеле, смрче, бора и бреза изнад, испод и поред наведеног далековода у количинама дрвене масе чија протувриједност је изражена у новчаном износу наведеном у изреци првостепене пресуда за сваког од тужилаца; да за дио парцела преко којих је изграђен наведени далековод до сада није проведено поступак експропријације нити је утврђен сигурносни појас а нити је до сада плаћен износ за посјечена стабла куда иде траса далековода и да тужени одбија да тужиоцу накнади штету у износима наведеним у изреци првостепене пресуде.

Код оваквог стања чињеница првостепени суд налази да је сјечом шумских стабала на парцелама тужиоца преко којих је изграђен наведени далековод њима причињена штета чија количина и вриједност је утврђена на основу налаза и мишљења дипл. инг. шумарства М. М., јер да за дио парцела преко којих иде наведени далековод није извршена експропријација нити им је плаћена накнада а није ни утврђен сигурносни појас, па да је тужени чији су радници извршили сјечу у смислу одредби чл. 154. Закона о облигационим односима одговоран за накнаду штете која се захтјевом тражи у овој парници, те како од мјесеца јула 2000. када је сјеча извршена до подношења тужбе првостепеном суду 10.01.2002. године није протекао рок од 3 године прописан одредбом чл. 376. ст. 1. Закона о облигационим односима, па стога да потраживање тужилаца у овом спору није застарјело и позивом на одредбе чл. 154. и 170. Закона о облигационим односима судили тако што су удовољили тужбеном захтјеву тужилаца у износима ближе наведеним у изреци првостепене пресуде.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтјев. Сматра да тужени по одредби чл. 48. и 49. Закона о електропривреди («Службени гласник РС»; 10/97) има право да ради редовног коришћења и одржавања односно замјене изграђеног електро-енергетског објекта одржава трасу кресањем или отклањањем растиња, изнад, испод или поред тих електро-енергетских објеката. Дакле, право туженог да кроз редовно коришћење далековода по наведеним одредбама, дозвољава му да врши сјечу и поткресавање накнадно израслих или новоизраслих стабала испод и поред далековода. Како је тужени вршио радње које су прописане наведеним законом, то чини такве радње и у таквом обиму не може чинити штету трећим лицима. Поготово што је то чинио за нормално коришћење далековода за које по одредби чл. 49. наведеног Закона није потребно прибављање нове дозволе за сјечу, а нити поновно плаћање власницима, а тужени је од 1952. године у посједу и одржавању спорног далековода, чиме се сматра да је у вријеме изградње далековода вршено обештећење власника земљишта, па стога по наведеним одредбама није ни предвиђено поновно плаћање њеним власницима.

Овакво становиште другостепеног суда није правилно.

Полазећи од наведеног чињеничног утврђења првостепеног суда, овај суд налази да је првостепени суд правилно примјенио материјално право када је закључио да је тужени тужиоцима проузроковао штету у досуђеним износима и да је тужени дужан да је накнади (чл. 154. Закона о облигационим односима – «Службени лист СФРЈ» број 29/78 до 57/89 и «Службени гласник РС»; 17/93 и 3/96, у даљем тексту: ЗОО).

Према одредби чл. 49. Закона о електропривреди («Службени гласник РС»; бр. 10/97), који је био на снази у вријеме када је тужиоцима причињена штета која се захтјевом тражи у овом спору (мјесец јули 2000. године), електропривредном предузећу припада право да ради редовног одржавања изграђених електро-енергетских објеката (далековода, трафостаница и сл.) одржава трасу кресањем или сјечом накнадно израслих стабала испод, поред и преко електро-енергетских објеката, која угрожавају њихово нормално коришћење.

Из чињеничног утврђења првостепеног суда слиједи да су радници туженог на парцелама тужилаца куда иде траса наведеног далековода извршили сјечу шумских стабала по врсти,

количинама и цијенама утврђеним по вјештаку дипл. инг. шумарства М. М., на којим некретнинама раније није проведен поступак експропријације нити је раније плаћена накнада за посјечена шумска стабла куда иде траса далековода.

У оваквој ситуацији тужени је одговоран за штету тужиоцима независно што је сјеча шумских стабала извршена у циљу одржавања електро-енергетских објеката – далековода изграђеним током 1952. године, јер како је речено, за дио некретнина куда иде траса далековода раније није извршена експропријација нити је тужиоцима као власницима тих некретнина исплаћена накнада за сјечу шумских стабала у току изградње предметног далековода.

Правилна је тврдња туженог да је изградњом предметног далековода током 1952. године па до подношења тужбе у овом спору 10.01.2002. године протекло више од 20 година, на који начин да је путем одржаја у смислу одредби чл. 54. Закона о основним својинско правним односима («Службени лист СФРЈ» бр. 6/80), стекао право стварне служности на дијелу земљишта тужилаца куда иде траса предметног далековода.

Међутим, тужени губи из вида да се стицањем права стварне служности на земљишту тужилаца куда иде траса далековода, тужиоци као власници тог земљишта, као послужног добра, на коме је конституисано то право, не губе право власништва тог земљишта из којег су изникла шумска стабла која су посјечена а која (шумска стабла) дијеле судбину власништва земљишта.

Зато је ревизију тужилаца ваљало уважити, другостепену пресуду преиначити тако што је жалба туженог одбијена и првостепенa пресуда потврђена (чл. 250. ст. 1. у вези с одредбом чл. 456. ст. 2. Закона о парничном поступку - «Службени гласник РС»; 58/03 до 74/05).

Предсједник вијећа
Стака Гојковић .

За тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић